

► Charlotte Posenenske: Work in Progress

Roda premsa: 17 d'octubre

Inauguració: 17 d'octubre, a les 19:30h

Dates: del 18 d'octubre del 2019 al 8 de març del 2020

Comissariada per: Jessica Morgan, Nathalie de Gunzburg (directora, Dia Art Foundation) i Alexis Lowry (conservadora associada, Dia Art Foundation)

Charlotte Posenenske: Work in Progress aprofundeix en la pràctica d'aquesta artista alemanya entre els anys 1956 i 1968, un breu però intens període en què es va dedicar a la creació artística. Posenenske (Wiesbaden, 1930 – Frankfurt 1985) va néixer com a Liselotte Henriette Mayer en el si d'una família jueva. Va estudiar a l'Acadèmia Estatal de Belles Arts de Stuttgart amb Willi Baumeister, que la va introduir en el moviment modern i el constructivisme soviètic.

Charlotte Posenenske, *Vierantrohre (Square Tube)*, Series D, 1967-2018, installation view, Haus Konstruktiv, Zürich, 2010. © Estate of Charlotte Posenenske. Photo: Dr. Burkhard Brunn, Frankfurt am Main. Courtesy Estate of Charlotte Posenenske and Mehdi Chouakri, Berlin

L'obra de Posenenske oscil·la entre el minimalisme i el conceptualisme, l'art participatiu i la performance, la pràctica social i la crítica institucional. L'exposició

reuneix els seus primers dibuixos i pintures, els seus relleus d'alumini, i les seves últimes i conegudes escultures modulars. A la mostra a MACBA, afegim una nova producció de *Drehflügel Series E*, una obra basat en els dibuixos de la artista que no se ha produït durant la seva vida.

Utilitzant materials de construcció, la repetició seriada i la fabricació industrial, Posenenske va desenvolupar una forma de minimalisme de producció massiva que responia a les preocupacions socials i econòmiques de la seva època, evitant el mercat de l'art i rebutjant les jerarquies formals i culturals convencionals. Les seves escultures modulars permetien al «consumidor» –comissari d'exposició, espectador o propietari– decidir i canviar la configuració de la instal·lació segons les seves preferències, cosa que suposava renunciar a una part de l'autoria de l'artista i obrir l'obra als altres. En una declaració de principis en forma de manifest que va publicar a *Art International* el 1968, Posenenske afirmava: «Les coses que faig són canviabls, tan senzilles com puc, reproduïbles. Són components d'un espai perquè són com elements de construcció, es poden redistribuir sempre en noves combinacions o posicions, i d'aquesta manera alteren l'espai. Aquestes alteracions corresponen al consumidor, que participa així, una vegada i una altra, en el procés de creació.»

Square Tubes: Series D (1967/2010) a l'exposició "Sota la superfície", Museu d'Art Contemporani de Barcelona, 2017. Foto: La Fotogràfica

Aquesta obertura es reflectia també en el fet que Posenenske pretenia que les seves obres fossin replicables i no les restringia a una edició limitada. A més, dinamitava l'imperatiu econòmic del mercat de l'art posant-les a la venda al preu del cost material. Segons ella, «l'art és una mercaderia de contemporaneïtat

transitòria [...] Em costa molt d'acceptar que l'art no pugui aportar res per solucionar els problemes socials que ens constrenyen.» El 1968, decebuda amb els límits de l'art, Posenenske va abandonar la seva carrera artística per dedicar-se a la sociologia, un camp on es va especialitzar en l'estudi del treball i la producció industrial.

Tot i que Posenenske va mantenir una intensa activitat expositiva durant els anys en què va exposar com a artista –juntament amb artistes com Hanne Darboven, Donald Judd i Sol LeWitt–, la seva contribució al discurs del minimalisme i el conceptualisme continua sent poc coneguda. Aquesta retrospectiva constitueix l'exploració més minuciosa de l'obra de Posenenske que s'ha fet des de la seva mort i recupera el llegat de l'artista com una veu crítica i clarivalent en el món de l'art contemporani.

L'exposició, la primera gran mostra monogràfica dedicada a l'artista alemanya a l'Estat espanyol, es podrà veure al MACBA del 18 d'octubre de 2019 al 8 de març del 2020, després de presentar-se al Dia:Beacon de Nova York (8 de març – 9 de setembre de 2019). Després del seu pas pel MACBA itinerarà per altres museus europeus: el Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen Düsseldorf (4 d'abril – 2 d'agost de 2020) i el Mudam Luxembourg – Musée d'Art Moderne Grand-Duc Jean (2 d'octubre de 2020 – 10 de gener de 2021).

El MACBA edita el catàleg en versió castellana. El llibre preten recuperar l'important llegat de Posenenske per a les futures generacions d'artistes, historiadors i públic en general. Les propostes i provocacions incloses en aquesta publicació recontextualitzen les aportacions de l'artista al discurs de les pràctiques minimalistes, conceptuals i participatives.

FOTOS POSENENSKE www.macba.cat/press/charlotte-posenenske7894

► TAKIS

Roda de premsa: 20 de novembre

Inauguració: 21 de novembre

Dates: 22 novembre 2019 – 19 abril 2020

Comissariada per: Guy Brett (crític i comissari independent), Michael Wellen (conservador d'art internacional, Tate) i Teresa Grandas (curadora, MACBA)

L'artista grec Takis (Panagiotis Vassilakis) va ser pioner en la creació de noves formes artístiques utilitzant el magnetisme, la llum i el so. Takis va néixer a Atenes –ciutat on viu actualment– el 1925, però la seva carrera artística es va desenvolupar a París, Londres i Nova York, a més d'Atenes, entre 1950 i 1970. Aquesta exposició serà la primera mostra individual de l'artista a Barcelona.

Telumière 4 1963-1964

Ferro i làmpada de mercuri 109 x 30 x 30 cm Col·lecció particular, Londres

Al llarg de setanta anys de carrera, Takis ha creat algunes de les obres més innovadores i potents –a més de lúdiques– de l'art del segle XX, amb les quals ha reinventat els formats de la pintura, l'escultura i la música en relació amb l'energia. Takis va ser un dels pioners de l'art experimental més avançat de la dècada dels seixanta; en concret, la seva obra posava en relació la investigació artística amb la científica i la filosòfica. Encara que les seves primeres escultures feien referència explícita a la cultura clàssica grega, aviat va començar a innovar incorporant forces naturals –sobretot el magnetisme, la llum i l'electricitat– a les seves escultures i pintures, així com a les performances. De manera semblant, va passar de la figuració a una obra que s'apropava més a l'abstracció experimental.

Entre les principals contribucions de Takis, destaquen les escultures anomenades *Signals*, inspirades en part en els senyals ferroviaris i que sovint incorporen llums intermitents, i les escultures telemagnètiques, que va iniciar a principis dels cinquanta i va exposar per primera vegada a la Galerie Iris Clert de París. Aquestes escultures consisteixen en objectes metàl·lics suspesos en l'espai gràcies a un sistema d'imants. El 1964, l'obra de Takis va inspirar el nom de la radical galeria Signals de Londres; el 1968 va ser un dels primers artistes convidats al Center for Advanced Visual Studies, fundat per György Kepes al MIT; i el 1969, el fet que retirés una de les seves obres del MoMA de Nova York va catalitzar la creació del grup activista Art Workers Coalition (AWC). So, llum i energia electromagnètica són els principals elements d'un ric llenguatge personal, que es presenta a través d'una selecció de les obres més significatives de la seva trajectòria.

Aquesta exposició posa en relleu la poètica essencial i la bellesa de l'univers electromagnètic explorat per un artista que pretenia descobrir a l'espectador el poder de les forces invisibles que animen el món. Takis va fer servir residus industrials i tecnologies científiques en la seva obra, que va imbuir d'un sentit existencial. Al llarg de la seva carrera, va produir les ja esmentades escultures semblants a antenes denominades *Signals*, que es podrien definir com artefactes que rebessin i transmetessin missatges a mons llunyans, esdeveniments còsmics, i aparells musicals que fan servir imants, l'electricitat i la participació del visitant per generar sons. Aquestes invencions van reportar a Takis l'admiració de l'avantguarda internacional, des dels poetes de la generació beat americana fins a artistes com Marcel Duchamp.

Al MACBA, el públic hi trobarà boscos de *Signals*, obres que incorporen diàls recuperats d'avions i objectes magnètics inspirats pel radar. L'estrèpit dels *Musicales* de Takis, la instal·lació mòbil *Silver Musical Sphere* i el seu *Gong* completaran la presentació. L'exposició a Barcelona també incorpora una part important documental referent a la relació de Takis amb la galeria i publicació "Signals", amb MIT, AWC i d'altres espais, galeries i grups radicals de l'època.

Exposició organitzada en col·laboració amb la Tate Modern i el Museum of Cycladic Art, Atenes.

FOTOS TAKIS : www.macba.cat/press/takis2901

► MOSTREIG #3: ANTI-BOOKS

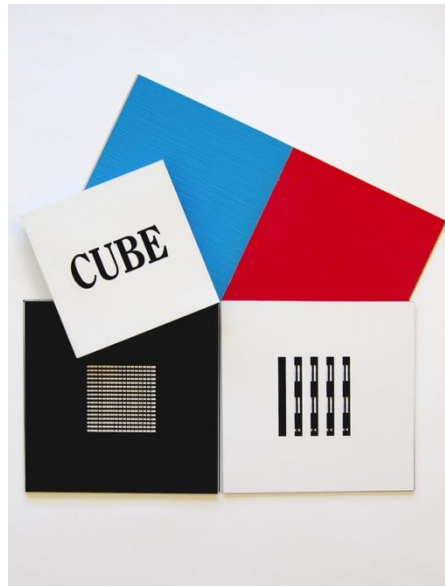
Inauguració: 25 de setembre

Dates: del 25 de setembre del 2019 a gener del 2020 (data per determinar)

Comissària: Estel Fabregat

El llibre d'artista com a llenguatge estètic es remunta al segle XIX, però no és fins als anys seixanta que alguns artistes prenen consciència d'estar creant obres d'art en fer servir aquest format. El crític Richard Kostelanetz menciona en el seu assaig "Book Art" (1978) els termes *antibook* i *nonbook* com a referències habituals dels llibres d'artista del moment. Aquesta opció artística va en sintonia amb els moviments conceptuals d'aquella època, que aposten per la democratització de l'accés a l'art i la desmaterialització de l'obra, així com la seva

desmitificació d'aquesta com a peça única i irrepetible. La reproducció industrial de llibres permet fer grans tiratges i abaratir costos i, per tant, arribar a un públic molt més ampli.

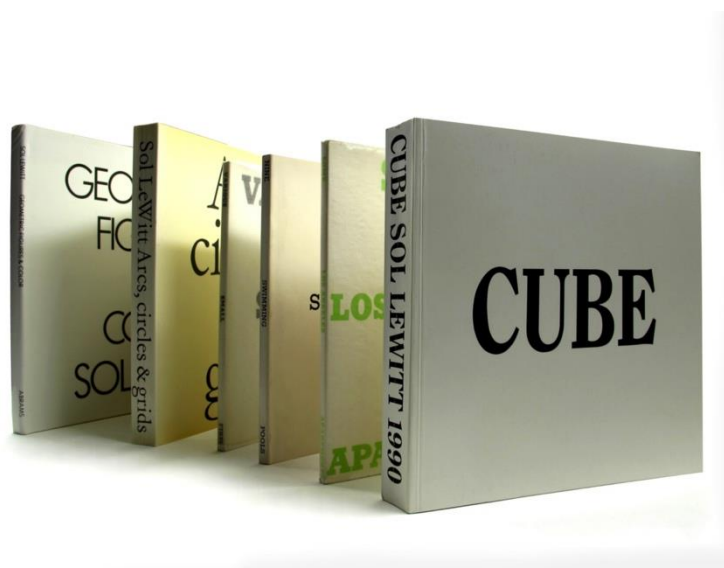
Llibres d'artista de Sol Lewitt i Dieter Roth.
Col·lecció MACBA. Centre d'Estudis i Documentació MACBA

D'altra banda, la seqüència generada pel moviment en passar les pàgines permet als artistes investigar sobre les sèries en la geometria i els colors, creant variacions i combinacions de formes geomètriques i paletes cromàtiques. En altres casos es desenvolupen sèries numèriques a través de càlculs matemàtics o notacions musicals que aprofiten el factor temporal del pas de les pàgines. També trobem aproximacions més conceptuals, en què l'artista desenvolupa temes com la posició dins l'espai o les distàncies.

Les característiques d'aquest format, és a dir, la necessitat d'una interacció física directa amb l'obra d'art per part del lector, suposen una dificultat afegida a l'hora d'exposar els llibres d'artista. Els dispositius habituals de les exposicions d'art convencionals (vitriues, peanyes, marcs, etc.) resulten ineficaços per a acostar l'obra al receptor. Per evitar convertir els llibres en escultures, en aquesta mostra s'ha optat per altres recursos, com ara els facsímils, la reproducció de les pàgines als murs de la sala –que permet apreciar la successió dels elements de forma

lineal refent el ritme i l'ordre original del llibre– i la visualització de les obres a través de dispositius digitals per recrear l'experiència de passar les pàgines d'un llibre.

Mostreig #3. Anti-books és la tercera d'una sèrie de mostres produïdes des del Centre d'Estudis i Documentació del MACBA per donar a conèixer els seus fons i col·leccions documentals. En aquesta ocasió, l'atenció recau en una selecció de llibres d'artista dels anys seixanta i setanta, d'entre els més de 4.000 que es conserven a l'Arxiu del museu, influïts pels moviments conceptual i minimalista.

Imatge Lidia Parera

L'exposició posa l'accent en l'obra de tres artistes. L'alemanya Hanne Darboven creà sèries numèriques per descriure el pas del temps. Aquestes sèries són el resultat de complexes operacions matemàtiques basades en les xifres del calendari (dies, mesos i anys). Sol LeWitt considerava els llibres una forma d'expressió artística òptima per a les seves creacions, i així ho va materialitzar en una àmplia col·lecció de llibres creats al llarg de la seva vida. La seqüència de les pàgines li permetia desenvolupar els seus conceptes de forma progressiva, bé fent evolucionar dibuixos geomètrics o bé fent variacions cromàtiques sobre un mateix tema. Per últim, ens apropem a l'artista Dieter Roth, conegut per les seves obres

basades en la utilització de materials orgànics que es degraden amb el pas del temps. Alguns dels seus treballs dels anys setanta se centren, però, en formes d'expressió del moviment minimalista com la combinació de formes geomètriques amb els colors primaris, el blanc i el negre; en altres casos, fins i tot afegeix transparències o retalla figures que aporten profunditat a les pàgines.

A més, **Mostreig #3. Anti-books** presenta llibres de **John Baldessari, Robert Barry, Stanley Brown, Chuck Close, Agnes Denes, Peter Downsbrough, Jackie Ferrara, Marco Gastini, Robert Jack, Richard Kostelanetz, Jeffrey Lew, Bruce Nauman, Edda Renouf, Fred Sandback i Paul Zelevansky.**

PHOTOS Sampler #3. Anti-books: <https://www.macba.cat/press/mostreig3-antibooks/>

■ MÉS INFORMACIÓ A macba.cat i @MACBA_Barcelona

■ MACBA: Plaça dels Àngels, 1, 08001 Barcelona,

■ HORARIS: dilluns, dimecres, dijous i divendres d'11 a 19.30 h dissabtes de 10 a 20 h; diumenges i festius de 10 a 15 h; dimarts no festius, tancat. ■ ENTRADA VÀLIDA DURANT UN MES

Segueix-nos a:

Prensa MACBA 934 813 356 / 934 814 717 press@macba.cat